

Jaap Bönker en
Simon van Groningen

Schaduw feesten

Bijbelteksten zijn geciteerd uit de NBG'51-vertaling,
tenzij anders vermeld.

Andere gebruikte vertalingen met de bijbehorende afkortingen:

WV95: Willibrordvertaling 1995

NB: Naardense Bijbel

NBV21: Nieuwe Bijbelvertaling

HSV: Herziene Statenvertaling

Schaduwfeesten

Copyright oorspronkelijke uitgave © 2010 Uitgeverij Timotheüs
en Jaap Bönker en Simon van Groningen

Copyright herziene uitgave © 2026 Uitgeverij Gideon

Auteurs: Jaap Bönker en Simon van Groningen

Taalsuggesties en correcties: Dick van Bloois en Uitgeverij Gideon

Omslagontwerp en typografie: Jonathan Reining, Jore ontwerp

Jaar van uitgave: 2010

Vierde herziene druk: april 2026

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

www.gideonboeken.nl

ISBN: 978-90-5999-325-9

NUR: 707

Alle rechten voorbehouden.

INHOUD

Voorwoord 7

1. Inleiding 11
2. De Moadim van God –
De aangewezen tijden van God 15
3. Pesach – *Pasen* 27
4. Sjavoet – *Wekenfeest* 61
5. Najaarsfeesten – *Introductie* 71
6. Jom Teruach/haSjofar – *Feest van de bazuinen* 77
7. Jom Kippoer – *Grote Verzoendag* 91
8. Sukkoth – *Loofhuttenfeest* 103
9. Simchat Torah – *Vreugde over de Wet* 115

Begrippenlijst 119

Bibliografie 122

Over de auteurs 124

VOORWOORD

Al vele jaren hebben wij meerdere Bijbelstudies gegeven over de feesttijden van de Here God vanuit Leviticus 23. De aanleiding voor deze studies waren de ontdekkingen die we deden en die we met elkaar deelden. Meer en meer verwonderden wij ons over de rijkdom van de Schriften, en we doen dat nog steeds. Toen wij met die studies begonnen, kregen we regelmatig de vraag of we het ‘op papier’ hadden. Dat is de aanleiding geweest om dit boekje te schrijven. Er waren al heel wat boeken over de tradities, gebruiken en gewoonten rond de feesten, en daar wilden we niet op inzoomen. Onze insteek is om los van dit alles te zoeken naar de oorsprong en de orde die de Almachtige bedoeld heeft met de instelling van die feesten. Uitgangspunt is dat de Here Jezus naar de Emmaüsgangers en Zijn discipelen aangaf dat ‘alles wat er geschreven staat in de Torah, de Geschriften en de Profeten op Hem betrekking had’. In onze benadering vormt Hij, de Messias van Israël, ook het kernpunt van de tijden. We willen daarom zo veel mogelijk de tekst van het Woord van God laten spreken. In het tekstgebruik hebben we, tenzij anders vermeld, gebruikgemaakt van de NBG’51-vertaling. Aan het einde van ieder hoofdstuk hebben wij relevante Bijbelteksten en overdenkingen vermeld, zodat het een studie-/overdenkingenboek kan worden. De feesten vormen een rode draad in de Bijbel.

We hopen en bidden dat de lezer dit boek leest met de Bijbel ernaast en samen met ons het pad van verwondering opgaat om meer te ontdekken van Gods systematiek en orde, neergelegd in Zijn Schepping.

De eerste druk van het boekje *Schaduwfeesten* was in 2010. Inmiddels zijn er wel 3.300 exemplaren verkocht, en wij vonden dat het tijd werd voor een volgende druk. Nieuwe inzichten, uitbreidingen en toegevoegde zaken dienden een plek te krijgen. Dat de God van Abraham, Isaäk en Jakob je zegene bij het lezen.

Jaap Bönker en Simon van Groningen

Inleiding

De feesten van God staan in de belangstelling, zowel in reformatorische en evangelische kringen als daarbuiten. Ook na de eerste uitgave van dit boekje is er veel te doen geweest over de feesttijden van God, en nog steeds. Niet altijd is daarbij alleen de Bijbel het uitgangspunt. Natuurlijk is er ook veel vanuit de Joodse traditie te zeggen over de feesten van JHWH. Wij willen dat zo weinig mogelijk doen. De traditie, en dan met name de orthodoxe traditie, heeft het niet altijd bij het rechte eind. De Bijbel wel! Al erkennen ook wij natuurlijk dat de Bijbel moet worden uitgelegd en toegepast en dat we daarbij ook te rade mogen gaan bij de rabbijnen. Mensen zijn nieuwsgierig naar de ‘oude’ wet en vragen zich af of deze nog iets te vertellen heeft. Tussen haakjes: de Torah is in onze ogen niet een ‘wet’, maar een onderwijzing, hetgeen het woord ‘Torah’ ook betekent.

Daarnaast is er een hang naar ‘mystieke’ symbolische viering in de kerkelijke diensten. De liturgie van de diensten waarin deze feesten worden gevierd, wordt vaak met een beroep op de ‘oude’ wet gezien als een wetmatigheid. De meeste liturgieën komen echter voort uit de tijd van de Babylonische ballingschap van het volk van Israël. De liturgie van de feesten, meestal neergezet als Joodse feesten, wordt dan als een wetmatigheid gezien. Onze insteek is veel meer het verwijzen naar de persoon van de Messias in Gods plannen. We gaan daarbij allereerst uit van Leviticus 23, waar de

Almachtige spreekt over ‘Zijn tijden’, en niet zozeer over Joods-Israëlische feesten. De Eeuwige – en niet een volk – is het uitgangspunt. Hij is op weg met de mensheid, de kroon van Zijn Schepping, naar Zijn eeuwigheid. Daarbij volgt Hij, simpel gezegd, een scenario en brengt Hij via dat scenario Zijn plan tot voltooiing. Zijn beloofde Messias, in Zijn leven op aarde Jeshoea (Hebreeuws) en in het Grieks ‘Jezus’ genoemd, speelt daarin een cruciale rol. Hij is het hart van de Bijbel, zoals Hij dat zelf aangeeft in Lucas 24:25 en 44v. De God van Abraham, Isaäk en Jakob heeft Zijn tijden vastgesteld in de vorm van herdenkingen, Moadim of feesten. In de voltooiing van Zijn plan vormen die tijden richtpunten en vervullingspunten. Die zijn onze oriëntatiepunten. We behandelen de voorjaarsfeesten die over het algemeen de vervulling laten zien van wat al gebeurd is. En we behandelen de najaarsfeesten waarvan de vervulling nog moet komen. We hopen dat het de lezer het unieke karakter zal laten zien van het enorme plan van God. Alles heeft zijn tijd en zijn uur, zegt de Prediker, en dat is waar. Ook zal dit boekje een beeld geven van de eeuwenlang gehanteerde ‘vervangingstheologie’ die de Kerk het zicht heeft ontnomen op de unieke plaats die het volk Israël ingenomen heeft en nog steeds heeft en zal hebben. De Kerk heeft, doordat zij steeds meer is gaan bestaan uit niet-Joden, door de loop van de tijd een verkeerd beeld gegeven van die unieke plaats van Israël en heeft de niet-Jood veel zegeningen toebedeeld die niet voor hem waren bedoeld, hooguit misschien in Israël. We gaan dus in op vervulling en nog te verwachten vervulling van de profetieën en hopen de lezer daarmee dat Goddelijke scenario te openbaren. Dat overstijgt de vruchteloosheid, waaraan de aarde is onderworpen, totdat de grote

oogst zal komen (Romeinen 8:20). In het boek Openbaring noemt Hij dit de ‘mensenoogst’. Ook noemt Hij Israël Zijn ‘wijngaard’, die overigens dikwijls geen of veel te weinig vrucht voortbrengt. Alle profeten spreken over die oogst: oogsttijd die komende is! Wij geloven dat deze wereld aan de vooravond van de grote oogst staat. Nu nog wordt zo vaak geroepen: ‘Waarom en hoelang nog, Heer?’ Daarbij kunnen wij veel leren van de instellingen die God heeft gegeven. Bij monde van Mozes aan Israël, maar ook door de verkondiging van Jezus en de apostelen aan de hele wereld. We hebben ontdekt dat er een fantastische Goddelijke orde zit in al Zijn werk op en met de aarde. Alles wat er gebeurt, past in het plan van God, waardoor we vol vertrouwen kunnen uitzien naar Zijn toekomst. De feesttijden spelen daarin een grote rol.

Zijn beloofde Messias speelt daarin een cruciale en centrale rol. Die is het hart van de Bijbel, zoals Hij dat Zelf aangeeft in Lucas 24:27, 44: ‘Hij begon bij Mozes (Torah) en bij al de profeten en legde hun uit wat in al de Schriften (Tenach) op Hem betrekking had.’ ‘Dit zijn Mijn woorden die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de wet (Torah) van Mozes en de profeten en de Psalmen vervuld moet worden.’ Onze insteek voor dit boekje is het zoeken naar de persoon van deze Messias in Gods plan, zoals ook Jezus Zijn discipelen liet ontdekken (Lucas 24:35), want ‘toen opende Hij hun verstand zodat zij de Schriften begrepen’.

Teksten om te bestuderen

*Leviticus 23; Numeri 28, 29; Deuteronomium 16;
Lucas 24:13-53; Romeinen 8*

De Moadim van God

De aangewezen tijden van God

Mensen zitten ‘gevangen’ in tijd. Er is hier op aarde geen ontsnappen mogelijk. We zijn mensen die van dag tot dag, van week tot week en van jaar tot jaar voortleven. De tijd geeft orde en ritme aan de woestenij zoals de aarde was voor de schepping: ‘De aarde nu was woest en ledig’ (Genesis 1:1). In een woestenij kan de mens niet bestaan. Juist door orde en ritme heeft hij houvast, immers: ‘alles heeft zijn uur en ieder ding onder de hemel zijn tijd’ en ‘alles heeft Hij voortreffelijk gemaakt op Zijn tijd’ (Prediker 3:1 en 11). De verboden vrucht in de Hof van Eden staat voor kennis van goed en kwaad. Dus niet onderworpen aan, maar heersend over de ordening en het ritme. Als de mens verder wil kijken dan zijn blik kan zien, is hij ten dode opgeschreven. De eeuwigheid ligt buiten zijn bereik, zijn blikveld. Zij die geloven, mogen er een beeld van zien. Een voorafschaduw van wat komen gaat. Zo geldt dat voor de mensen die leefden ten tijde van de Tenach (het Oude Testament), voor de mensen in de tijd van Jezus en voor de mensen van nu. Het is een verbinding door de tijd heen. Deze verbinding wordt zichtbaar in de orde die God heeft aangebracht. Die orde is er niet zomaar, is er niet voor niets. Het is onze levenslijn naar de eeuwigheid.

De leven gevende God is daarom een God van orde en van ordening. Dit wordt al zichtbaar op de eerste bladzijden